

за порушення вимог законодавства, регламенту, проспекту емісії цінних паперів інституту спільного інвестування, інвестиційної декларації, договору про управління активами корпоративного фонду. Підстави для використання коштів резервного фонду компанії з управління активами встановлюються нормативно-правовими актами НКЦПФР. Таким нормативно-правовим актом є Положення № 1414.

Разом з тим, порядок використання резервного фонду КУА законом не передбачено. Також крім майнових ризиків при банкрутстві КУА існують і ризики правові, які мають організаційно-правовий характер і пов'язані з тим, що на певний час, до прийняття рішення загальними зборами КФ про зміну КУА, операції з активами ІСІ «заморожуються» і ніхто не може підтримувати ліквідність та вартість активів в КІФ. Схожа ситуація виникає і в ПФ з відмінностями, пов'язаними з повною несаможиттєвістю власників інвестиційних сертифікатів в прийнятті рішень відносно управління пайовим фондом певного КУА.

3.3.4. Правові проблеми усунення в окремих випадках компанії з управління активами від управління інвестиційними фондами

Нечіткість законодавчого регулювання призводить до існування проблем припинення правоідносин між інвестиційними фондами та КУА при прорушенні останніми обов'язків щодо управління цими фондами. Повноваження наглядової ради КІФ щодо визначення умов управління активами в таких випадках КІФ реалізуються непрямим способом. Регламент КІФ та зміни до нього затверджуються наглядовою радою корпоративного фонду і підлягають реєстрації в НКЦПФР. До ключових питань, які пов'язані з управлінням, відповідно до п. 6, 7, 11 ст. 12 Закону «Про ІСІ» відносяться:

– умови, за яких може бути здійснено заміну компанії з управління активами, зберігача активів корпоративного фонду, та порядок такої заміни із зазначенням дій, спрямованих на захист прав учасників корпоративного фонду;

- порядок визначення вартості чистих активів та ціни розміщення (викупу) акцій корпоративного фонду;
- інвестиційну декларацію.

Фактично детальне відображення відповідних порядків заміни КУА та визначення вартості чистих активів в КІФах здійснюється з подачі КУА.

Так, для прикладу, в регламенті Публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «КІНТО Капітал» формально виконуються вимоги п. 6, 7, 11 ст. 12 Закону «Про ІСІ», тобто не передбачаються підстави для заміни КУА, які мають характер юридичних фактів пов'язаних з будь-якими правовими конфліктами інтересів КУА та КІФ, недбалим управлінням КУА, завданням збитків КІФ, в тому числі, в результаті придбання неякісних активів для КІФ¹.

Крім того, відповідні юридичні дії, як наслідки ризикового управління КІФ також не передбачені в ч. 2 ст. 37 Закону «Про ІСІ», яка містить у зв'язку з цим тільки зобов'язання наглядової ради провести своє засідання. Хоча норма статті і передбачає як підстави проведення засідання наглядової ради при настанні неплатоспроможності КІФ, зменшення вартості чистих активів для певних видів КІФ, додаткова норма п. 5 ч. 2 ст 27 цього Закону передбачає можливість внесення інших умов в статут корпоративного фонду. Але ця норма, спрямована на захист інтересів акціонерів та інвесторів, фактично не реалізується на практиці в статутах КІФ, що призводить до відсутності реального механізму захисту інтересів інвесторів при падінні вартості активів фондів. Наприклад, в статуті Публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «КІНТО Капітал» не віднесено будь-яких фактичних підстав додатково до закону, які захищають інтереси інвесторів при завданні збитків КІФ з боку КУА. Ситуація в наведених прикладах приводить до того, що при відсутності детально закріплених умов виконання договору про управління активами між КУА та КІФ, органи КІФ обмежені в правомочностях

---

¹ Публічне акціонерне товариство «Закритий недиверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «КІНТО Капітал» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/NDIPZIR20/Downloads/40309%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/NDIPZIR20/Downloads/40309%20(3).pdf).

своєчасно та обґрунтовано провести збори та прийняти рішення щодо заміни КУА. Навпаки, в розділі II Положення № 1414, передбачається, що договір повинен містити порядок заміни КУА та умови дострокового припинення договору, які, при відсутності регулювання в Законі та публічного доступу до договору КУА з КІФ, як правило, завжди встановлюються в інтересах КУА.

Розділи VII та VIII Ліцензійних умов № 1281 не передбачають чіткого механізму відсторонення КУА від управління інвестиційним фондом за порушення умов договору про управління активами шляхом винисення постанов НКЦПФР про зупинення та анулювання ліцензії.

У зв'язку з наведеними правовими ризиками, при несприятливих умовах для діяльності КІФ та настання умов неплатоспроможності, органи управління КІФ не мають можливості своєчасно застосувати заходи по запобіганню банкрутству КІФ. В результаті збігу наведених негативних обставин для КІФ може скластися така ситуація, при якій КУА за своєю ініціативою розриває договір про управління активами КІФ або договір припиняється з інших підстав, а наглядова рада може скликати загальні збори для заміни КУА, що відбудуться через деякий час, за який КІФ буде без належного управління.

Закон «Про ІСІ» чітко не визначає осіб, які мають право бути членами наглядової ради, а навпаки, встановлює заборони на членство, передбачені в ст. 35 Закону «Про ІСІ». Це призводить до того, що в існуючих статутах КІФ також формально повторюються чинні норми Закону «Про ІСІ», не деталізуючі процедуру висунення кандидатів в члени наглядової ради та характеристику таких осіб, що підтверджується, як приклад, в Положенні про наглядову раду публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «Пілот-портфоліо»¹.

В результаті збитків КІФ, останній може стати неплатоспроможним і відносно нього буде порушено справу про банкрутство, тоді як ст. 88 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржни-

---

¹ Положення про наглядову раду публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «Пілот-портфоліо» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pilot-capital.com.ua/uploads/editor/KIF/Pol_nr.pdf.

ка або визнання його банкрутом» (далі – Закон «Про банкрутство»)¹ не передбачає процедури відновлення платоспроможності КІФ, а робить відсилання до нормативно правових актів України. В результаті, при відсутності чіткої процедури заміни КУА при неплатоспроможному КІФ, розпорядник майна КІФ, який, хоча і має сертифікат НКЦПФР на виконання спеціальної діяльності на підставі ч. 4 ст. 88 Закону «Про банкрутство», здійснює дії, спрямовані на реалізацію справи про банкрутство, а не на управління активами КІФ з метою відновлення платоспроможності, оскільки на це він не має жодних повноважень.

Підсумовуючи, можливо відмітити наступне. Питання відповідальності КУА за збереження платоспроможності ІСІ регулюється недостатньо і тільки фрагментарно.

По-перше, відсутні чіткі основні склади правопорушень за які настає майнова відповідальність КУА.

По-друге, згідно з ч.2 ст. 67 та Положенням № 1414 передбачається орієнтовний порядок використання резервного фонду КУА та несення КУА відповідальності своїм майном з відсиланням до іншого законодавства або рішень уповноважених органів КУА. Такий механізм також не може вважатися дієвим для захисту інтересів інвесторів.

По-третє, основна група норм. Здійснення державного регулювання, нагляду² та настання адміністративно-господарської відповідальності КУА за порушення організаційно-господарських відносин.

---

¹ Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом [Текст] : Закон України від 14.05.1992 № 3243-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440.

² Положення про систему нагляду за дотриманням професійними учасниками фондового ринку [Текст] : затв. Рішенням Нац. комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.06.2014 № 731 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 64. – Ст. 1758.